

KULUN RABBİYLE BULUŞMASI: NAMAZIN KILINIŞI قَدْ
اَفْلَحَ
الْمُؤْمِنُ
08;نَ﴿١﴾اَلَّذ
ينَهُمْفي
صَلَاتِهِمْ
خَاشِعُونَ
﴿٢﴾مُونَ
قَالَ
ارْجِعُوا
إِلَى
أَهْلِيكُمْ
فَأَقِيمُوا
فِيهِمْ
وَعَلِّمُوه
15;مْ
وَمُرُوهُمْ
وَذَكَرَ
أَشْيَاءَ
أَحْفَظُهَا
أَوْلَا
أَحْفَظُهَا
وَصَلُّوا
كَمَا
رَأَيْتُمُو
06;ِيأُصَلِّي
فَإِذَا
حَضَرَتْ
الصَّلَاةُ
فَلْيُؤَذِّ
06;ْلَكُمْ
أَحَدُكُمْ
وَلْيَؤُمَّ
03;ُمْ
أَكْبَرُكُم
18;مُكُمْمْمْ
(Buhari, "Ezan", 18) "lemlerin Rabbi olan Allah'a sonsuz
defa hamd ve selam olsun; salât ve selam Efendimiz, rehberimiz Hz. Muhammed
(s.a.s)'e, line ve ashabına olsun. Cumanız mubarek olsun kardeşlerim.
İnsan, Allah'a kulluk etmek için yaratılmıştır. İnsanın yaratana karşı bu
görevini ifasında ibadetlerin önemli bir yeri vardır. İbadetlerin de bir kısmı kuralsız
dediğimiz belli zaman, mekan ve kayıtlı sınırlı olmayan ibadetlerdir. Nafilâ, sadaka,
sadaka, gâzî, tebessüm, yardımlaşma gibi ibadetler bu kısma girer. Bazı
ibadetler zaman, mekan ve şekille kayıtlıdır ki bunlara kurallı ibadetler denir. İslâm'ın beş
esasından olan namaz, oruç, hac ve zekat kurallı ibadetlerdir. Sohbetimize konu olan
namazın, edasından önce, edası esnasında ve sonrasındaki hayatı tanzim anlamında

”;

;

;

” dikkat

edilmiştir. Namaz kıldığımız elbisemizin temiz ve bir o kadar da d

nedir. ”Allah, utanılmaya en layık olandır” denmiştir. Cemaatle

namazlarda M;manların camiye gelirken g;zel ve temiz elbise giymelerinin

yanında g;zel kokmaları da esastır. Efendimiz (s.a.s)’ın soğan ve sarımsak kokusu

ile mescitlere gelinmemesi y;ndeki tavsiyelerine bakılırsa, en azından v;cut

ve elbisenin pis koktuğu bir halde mescitlere gelinmesinin doğru olmadığı anlaşılır. Namazda

rt;ilmesi gereken yerlerin rt;ilmesi (setr-i avret) farzdır. O;zellikle

cemaat ile namaz kılan kardeşlerimizin yaz aylarında giydikleri birtakım elbiselerin (g;mlek

ve tiş;rt gibi) r;k; ve secde halinde a;ılması, farzın ihlaline yol

a;abileceği gibi başka insanların dikkatlerini dağıtma noktasında da sıkıntılı olduğunu

unutmamak gerekir. 2) NAMAZIN

R;KUNLARI/İNDEKİ FARZLARI VE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR Namaza

başladıktan sonra selam verene kadar yapılması mutlaka gerekli altı farz vardır. Bunlar kısaca

ş;yledir: a. İftitah Tekbiri: Tahrim tekberi ya da

başlangı;tekbiri de denir. Selam verene kadar namaz kılan kişinin başka zamanlarda

yapılması mubah olan bazı fiilleri haram kılan tekbirdir. Dikkat edilmesi gereken husus cemaatle

namaz kılarken imamdan nce bu tekbirin alınmamasıdır. b.

”; Kıyam: Ayakta durmak demektir. Buna g;yetiremeyen kimse oturarak namaz kılar. Buna da g;yetiremeyen kimse yatarak

namaz kılar. Sandalyede namaz son a;are denebilir. Kıyam halindeyken bir ayağın

z;zerine ağırlık verilerek gayr-i ciddi durmak doğru değildir. Farz namazlarda bu hal

z;r yoksa namazı bozar. Kıyam halindeyken secde mahalline bakılması namazın

adabındandır. c. Kıraat: Namazda belli miktar

Kur’an okumaktır. Kıraat yerine getirilirken ayetlerin manasının bozulacak kadar yanlış

okunması namazı bozar. Namazla m;kellef olan bir M;manın namazı kılacak

kadar Fatiha s;resi başta olmak zere kısa s;releri ya da ayetleri ezberlemesi

farzdır. Kıraatin mahalli/yeri, kıyam halidir. Kıraat bitmeden r;k;ya eğilmek doğru

değildir. Kıraatin namaz kılan kişinin kendisinin işiteceği kadar yapması gerekir. O;zellikle

cemaatle namazlarda farzın ncesinde ya da sonrasında kılınan nafile (rev;tib)

namazlarda ve farz namazdaki dua ve tesbihatta yanımızdaki kişilerin işiteceği tarzda sesli

okumalar doğru değildir. d. R;k;: Eğilmek

demektir. Sırtın m;mk;n olduğu kadar d;z olması nenedir. Cemaatle

namaz kılarken imamdan nce r;k;ya gitmek ya da nce kalkmak doğru

değildir. R;k;dan hemen sonra beklemeksizin secdeye gitmek de doğru değildir.

Ta’ dil-i Erkan (azaların r;kunlar arasında s;kun bulması) vaciptir ve kasten

terki namazı bozacağından bu konuda dikkatli olmak gerekir. Tahmidin (

;

;

”) yeri r;k; sonrası kıyamdır. Bunun secdeye giderken s;ylenmesi ise yanlıştır. e.

”; Secde: Namazda Allah’a saygı i;in

y;z; yere koymak demektir. İki secdeyi arka arkaya yapmak vaciptir. Secdede alını ve

burnu aynı anda yere koymak da vaciptir. Namaz kılanlarca bunlara dikkat edilmesi gerekir.

Erkeklerin secdede kollarını yere yaymaları Hz. Peygamber tarafından yasaklanmıştır. Yine

secdede her iki ayağın yerden kesilmesi ve bunun birka; saniye s;rmesi namazı

bozacağından buna dikkat edilmesi gerekir. Son olarak cemaatle namazda imamdence secdeye gitmek ve imamdence secdeden kalkmak doğru değildir. Yine cemaatle namazlarda secde halinde iken yandaki cemaatin secdesine mani olacak şekilde kolların açılması da doğru değildir. Ka'de-i âhir: Namazda selam verdiğimiz oturur ve en az “ettihayyâtü” duasını okuyacak kadar bu halde oturmak farzdır. 3) NAMAZIN KILINIŞI Namazın kılınış şekli vaazımızın başında okuduğumuz hadiste de geçtiği üzere Peygamberimizin namaz kılma şekliyle sabittir. Medine dışından gelerek bir müddet Hz. Peygamber'in yanında kalan kimselere Peygamber (a.s) gidecekleri zaman öyle buyurmuştur: “ ارْجِعُواإِلَىأَهْلِيكُمْفَأَقِيمُوافِيهِمْوَعَلِّمُوهُمْوَمُرُوهُمْوَصَلُّواكَمَارَأَيْتُمُونِيأُصَلِّيفَإِذَاحَضَرَتْالصَّلَاةُفَلْيُؤَذِّنْلَكُمْأَحَدُكُمْوَلْيَؤُمَّكُمْأَكْبَرُكُمْاللهاكبراكبراللهاكبراللهمنالشيطان

الرجيم بسم
الله الرحمن
الرحيم denir ve Fatiha sö#162;resi okunur.
Arkasından besmele ö#162;ekmeksizin başka bir sö#162;re ya da en az ö#162;ayet
okunduktan sonra الله اكبر diyerek
rö#162;kö#162;ya gidilir. Burada en azı bir defa; tavsiye edileniyse ö#162;defa olmak
ö#162;zere سبحان ربي
العظيم لمن (Azö#162;m/yö#162;ce olan
Allahö#162;ı tesbih ederim) denir. Sonra rö#162;kö#162;dan kalkarken tescö#162; yani
سمع الله لمن
حمده (Allah kendisine hamd edeni işitti) der ve doğrulur. Kısa
sö#162;reli bu kıyam halindeyken ربنا لك
الحمد لمن (Ey Rabbimiz! Sana hamdolsun)
ö#162;tahmö#162;denir. Sonra intikal tekbiri ile الله
اكبر diyerek secdeye gidilir. Burada alın ve burun aynı anda yere
konur. Erkekler dirseklerini yere koymaksızın ve ayaklarını yerden kesmeksizin yine en azı bir;
tavsiye edileni en az ö#162;defa olmak ö#162;zere
سبحان ربي
الأعلي (Yö#162;ce Allahö#162;ı tesbih ederim) der.
İki secde arasında (celse) en az bir defa سبحان
الله diyecek kadar beklenir. Burası dua mahalli olduğu iö#162;in
arapö#162;a olmak şartıyla dua edilebilir. Sonra yeni bir tekbirle ikinci secdeye gidilir ve aynı
tesbihat yapılır. Dilerse secdede arapö#162;a olmak şartıyla dua edilebilir. Bu anlatılanlar bir
rekate iö#162;indir. İkinci rekatin başlangıcı direk besmele, fatiha ve zamm-ı sö#162;reyle devam
eder. İlk rekatta olduğu gibi usulö#162;ne uygun rö#162;kö#162; ve secdeler yapıldıktan sonra
oturulur. Bu oturuşta selam verilmeyecekse ki buna kade-i ö#162;la ya da kade-i evvel denir.
Burada ettihiyyö#162; duası okunur ve intikal tekbiri ile ö#162;ncö#162;
rekata kalkılır ve namaza devam edilir. Selam verilen oturuşlarda ettihiyyatö#162; duasının
arkasından sallı-barık ve Rabbena duaları ilave edilir. Bunlardan sonra da ö#162;nce sağa sonra
selam verilip namaz tamamlanır. (İkinci namazının farzından ö#162;ncki sö#162;nnet, yatsı
namazının farzından ö#162;ncki sö#162;nnet, en azı dö#162;rt rekatta selam verilen teravih
namazlarındaki ilk oturuş ve dö#162;rt rekate kılınan/kılınmak istenen tö#162;m regö#162;ib/nafile
namazlarda ettihiyyatö#162; duasından sonra sallı-barık duaları da eklenir ve
ö#162;ncö#162; rekata kalkıldığında sö#162;bhaneye duasıyla başlanılır)
ö#162;ncö#162; ve dö#162;rt rekate farz namazların ö#162;ncö#162; ve
dö#162;rdö#162;ncö#162; rekatlarında Fatiha sö#162;resinden sonra zamm-ı sö#162;re
okunmaz. 4.لللللل CEMAATLE NAMAZDA DİKKAT EDİLECEK
HUSUSLAR a.لللللل Kendisine uyulan imam hiö#162;bir
şekilde geö#162;ilemez. İmam, uyulmak iö#162;in vardır geö#162;ilmek iö#162;in değildir. b.
لللللل İmamın arkasına duracak kişilerin en azından sair zamanlarda
imamlık yapacak derecede bilgili olması gerekir. c.لللللل Bir
mescitte gö#162;revli kimseler dışında kalan cemaatin, namazlarını hep aynı yerde kılmaları
uygun değildir. d.لللللل İmama uyan kişi dua ve tesbihatı kendi
iö#162;inden okur; sö#162;releri okumaz, imama uyar. e.
لللللل Bir camide ezan ve ikamet ayakta dinlenilmez. Ezan
okunurken ya da ikamet getirilirken aslolan oturarak dinlemektir. f.
لللللل Saf dö#162;zeni Mö#162;slö#162;manların cemaat
becerileri ve disiplinini gö#162;sterir. Bu bakımdan saflar ö#162;n yerlerden itibaren doldurulur ve

عَلَى
اللَّهِ
عَهْدٌ أَنْ
يَغْفِرَ
لَهُ وَمَنْ
لَمْ
يَفْعَلْ
فَلَيْسَ
لَهُ عَلَى
اللَّهِ
عَهْدٌ إِنْ
شَاءَ غَفَرَ
لَهُ وَإِنْ
شَاءَ
عَذَّبَهُ Namaz beş vakittir.
Allah onu sizlere farz kıldı. Kim güzelce abdest alır, onları vaktinde kılar rükû ve
huşusunu tam yaparsa onu bağışlamak Allah’ın onun üzerindeki bir vaadidir. Kim
böyle yapmazsa Allah’ın o kişi için bir vaadi yoktur. Dilerse bağışlar dilerse
azap eder” (Ebû Davud, salat, 9) buyurmuş, namazda huşuya dikkat
çekmiştir. Huşunun yeri kalptir ama onun alametleri vücudun diğer azalarında da
görülür. (İbn Kayyim, Medaric, 1/521) Hz. Peygamber mescitte namaz kılariken
sakalıyla oynayan birini görünce: “Eğer şu kimsenin kalbinde huşu olsaydı
azalarında da olurdu” buyurdu. (San‘acirc;nî,
Sübülürsquo;s-Selam, 1/250) Kalbin gaflette; azaların selamette olmasına ise
“münafıkların huşusu” denmiştir. İbn Ömer’ın rivayet ettiği bir
hadiste Peygamberimiz (a.s): “
تَعَوَّذُوا
بِاللهِ مِنْ
خُشُوعِ
النِّفَاقِ " قَالُوا: يَا
رَسُولَ
اللهِ، وَمَا
خُشُوعُ
النِّفَاقِ ؟
قَالَ: " خُشُوعُ
الْبَدَنِ
وَنِفَاقُ
الْقَلْبِ Sizi nifak karışmış
huşûdan sakındırırım” buyurdu. Nifak/münafık huşusu nedir Ya
Rasûlallah! Dediler. Peygamberimiz cevaben: “bedenin/azaların huşû duyup
kalbin nifak duymasıdır” buyurdu. (Suyûtî,
Cami‘u’l-Ehâdîs, hadis no: 39531) Namazda huşu sahibi olabilmek
için maddi ve manevi hazırlık, ilim (namazın farzı, vacibi, sünneti gibi bilgiler),
hikmete dayalı tefakkuh (farkındalık/kimin huzurunda olduğunun bilinci), zikir, dua ve
tesîhatında tefekkür (tefehüm; manada derinlik) ve namaz sonrasında
istikameti hedeflemek gerekir. Bütün bunlar Necip Fazıl’ın: “Hiçbir

şey namazla bitmez her şey namazla başlar” diye anlaşılabılır. Buradan konuya yaklaşırsak namazın bizim hayatımıza neler kattığının muhasebesini yapmak zorunda olduğumuzu daha iyi anlamış oluruz. Kıldığımız namazlarımızın bizi nerden nereye getirdiğini, namaz kılmayanlara göre ne denli kazanımlar sağladığını, daha kaliteli Müslüman olmamıza ne tür katkı sağladığını sorgulamamız gerekir. Namazın sadece kul ile Allah arasında bir iletişimin tesisinde anlam taşıdığını “

1573;1616;1606;1617;1614;
1575;1604;1589;1617;1614;1604;1614;1575;1577;1614;
1578;1614;1606;1618;1607;1614;1609; 1593;1614;1606;1616;
1575;1604;1618;1601;1614;1581;1618;1588;1614;1575;1569;1616;
1608;1614;1575;1604;1618;1605;1615;1606;1618;1603;1614;1585;1616;” (Ankebut, 29/45) ayetinden öğrendiğimize göre en azından şu sorunun cevabını bulmak zorundayız: Yeryüzünde bizden başka böyle bir ibadet eden kimse yok. Bu tespit Hz. Peygamber’e aittir. (Buhari, “Mevakit”, 24) Sayıları milyonları bulan namaz ehli-i Müslümanlar daha yaşanılır bir dünyaya geçtiler, neler yaptılar, neler yapıyor? İnançlarımızın yaşadığımız şehirde Müslümanların toplam sayısı 23 senede Hz. Peygamber’e iman etmiş sahabe kadar fazla iken yaşadığımız şehri evlerinden caddelerine varıncaya dek ne kadar münevver yapabildik? Ve namazlarımız bunlara ne tür katkı sağladı?

Uğur ÖZTÜRK, Keskin Vaizi

[İslam ve Hayat, Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)